

UOT 94 (479.24)

**MİNGƏÇEVİR ŞƏHƏRİNİN İCTİMAİ SİYASİ HƏYATI
(1969-1991-Cİ İLLƏR)***Mövlayeva Vüsala Əlican qızı**AMEA A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun doktorantı**vusala.movlayeva@mail.ru*

Xülasə: *Məqalənin əsas məqsədi qeyd olunan mərhələdə Mingəçevir şəhərinin ictimai-siyasi həyatına dair məsələləri araşdırmaqdır. Ümumən SSRİ-dəki ideoloji və siyasi proseslərin təzahürləri şəhərin həyatında qeyd olunan mərhələdə öz əksini tapmışdır. Yerli partiya təşkilatının keçirdiyi tədbirlər, seminarlar, mühazirə mövzuları, şəhər üzrə Kommunist partiyasının göstəriciləri barədə məlumatlar faktlar əsasında məqalədə diqqətə çatdırılmışdır.*

Açar sözlər: kommunist partiyası, icraiyyə komitəsi, seçici, vətəndaş, məhkəmə

Ключевые слова: Коммунистическая партия, исполнительный комитет, суд

Key words: Communist Party, executive committee, voter, citizen, court

Məlumdur ki, sovet siyasi sisteminin əsas elementi, onun dayaq sütünü Kommunist partiyası idi. Özündə əsas idarəetmə səlahiyyətlərini daşıyan partiya, həm dövlətin ideoloji istiqamətlərini cəmiyyətə aşılayan, onun ictimai şüurunu formalaşdıran instansiya, həm də vətəndaşların sosiallaşmasının və ictimai həyatda iştirakının təşkilatçısı kimi çıxış edirdi. Ölkədə mövcud digər ictimai, siyasi, mədəni qurumlar öz fəaliyyətlərini əhəmiyyətli dərəcədə partiyanın cari strateji xətti ilə uzlaşdırmalı, onun müəyyənləşdirdiyi vəzifələri yerinə yetirməli idi. Təbii ki, bu, Azərbaycanda da belə idi. Məhz bu səbəbdən H.Ə.Əliyev partiyanın sağlamlaşdırılmasını Azərbaycan SSR-nin modernləşməsinin yeni mərhələsinin rəhni olaraq görürdü. Bölgələrdə, o cümlədən Mingəçevirdə yerli partiya təşkilatının fəaliyyətinin ötən əsrin 70-80-ci illərin ilk yarısında canlanması, onun ictimai və mədəni həyatda daha bariz rol oynaması məhz qeyd olunan amillə əlaqədar idi. Mingəçevirdə ilk şəhər partiya təşkilatı yarandığı zamandan – 1954-cü il fevralın 4-dən Sovet İttifaqı süqut edənədək şəhərin ictimai-siyasi həyatı, onun inkişafı, zamana uyğun yeni məzmunla zənginləşməsi bu partiyanın siyasi xətti və proqramı ilə tənzimlənirdi. Kommunist əqidəsi, sovet vətənpərvərliyi, proletar beynəlmilətçilik duyğularını inkişaf etdirmək mövcud sistemin əsas siyasi-ideoloji prinsiplərindən idi. Bu prinsip və qayələr insanları qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsi naminə ideoloji və təşkilati səfərbərliyində mühüm əhəmiyyət kəsb edirdi. İdeoloji işin təşkilinə çox böyük əhəmiyyət verən Sovet rejimi bu sahədə xüsusi yeri olan partiya təhsilinin təşkilini hər zaman diqqətdə saxlayırdı. Bu prinsiplilik hər bir müttəfiq respublikanın qarşısında bir vəzifə olaraq qoyulmuşdu. Bütövlükdə respublikada olduğu kimi, Mingəçevirdə də bütün sahələr partiya təşkilatının nəzarəti altında idi. Şəhərin sənaye, təhsil, mədəniyyət, idman müəssisələrində partiya komitəsinin ilk təşkilatları, həmçinin həmkarlar təşkilatları fəaliyyət göstərirdi. Şəhər partiya təşkilatlarının keçirdiyi söhbətlərin və seminarların əsas mövzusu Sov.İKP MK-nın plenumlarında irəli sürülmüş müddəalar, qərarlar, əmək intizamı, təbiəti mühafizə problemləri, etika məsələləri və s. təşkil edirdi. İctimai təşkilatlara, partiya maarifi şəbəkəsinə, marksizm-leninizm universitetlərinə, müxtəlif cəmiyyətlərə (Bilik cəmiyyəti, Ziyalılar cəmiyyəti) bir vəzifə olaraq həvalə olunurdu ki, şəhərin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak etsinlər. Əhalinin maarifləndirilməsinə, siyasi biliklərə yiyələnmələrinə, əsasən də yeniyetmə və gənclər arasında vətənpərvərlik tərbiyəsinin ardıcıl inkişafına da xüsusi diqqət yetirilirdi. “Bilik” cəmiyyəti şəhər təşkilatına həvalə olunmuşdu ki, zəhmətkeşlərə bütövlükdə şəhərin ictimai-siyasi həyatının günün tələbləri səviyyəsində qurulması üçün

təbliğatçı və təşviqatçıların bütöv bir qrupunu cəlb etməklə, müxtəlif mövzularda mütəmadi mühazirələrin oxunmasını təşkil etsin. Sovet dönəmində bu cür mühazirələr təkcə istehsalatlarda, ayrı-ayrı təşkilatlarda deyil, hətta park və xiyabanlarda, istirahət məkanlarında da təşkil edilirdi. 1973-cü ildə təbliğat istiqamətli məktəb və seminarlarda 2349, 1975-ci ildə 2770 nəfər dinləyici olmuşdu [6, v.99-100]. 1973-1975-ci illərdə keçirilən partiyanın 9 plenum və 55 iclasının əsas müzakirə predmetləri partiya təşkilatlarının siyasi və təşkilati cəhətdən gücləndirilməsi, zəhmətkeşlərin məişət, mədəni şəraitinin, həmçinin istehsalatda ilk partiya təşkilatlarının işinin yaxşılaşdırılması məsələləri təşkil etmişdi [6, v.100].

Mingəçevir şəhərinin ictimai-siyasi həyatına sovet siyasi sistemi üçün səciyyəvi olan xüsusiyyətlər xas idi. Bu, ilk növbədə siyasi həyatın yerli partiya təşkilatı ətrafında cəmləşməsində, partiya orqanlarının şəksiz aparıcı mövqe tutması ilə hakimiyyətin partiya-sovet ikili təbiətində, sosial-siyasi vəzifələrin icrası zamanı ictimai səfərbərlik mexanizmlərindən istifadədə özünü göstərirdi. 1970-ci ildə Mingəçevir əhalisinin 2809 nəfəri kommunist partiyasının üzvü idi [8, v.102]. 1975-ci il noyabrın 1-nə dair məlumat əsasən, Mingəçevirdə Kommunist partiyası üzvlərinin sayı 3460 nəfər, partiya üzvlüyünə namizədlərin sayı isə 236 nəfər idi. Partiya üzvlərindən 619 nəfər ali təhsilli, 1866 nəfər orta təhsilli idi. 1980-ci ildə Mingəçevirdə Kommunist partiyasının üzvlərinin sayı 4203 nəfərə çatmışdı. Bunlardan 226 nəfər Sov.İKP üzvlüyünə namizəd idi. Partiya üzvlərinin 53,6% fəhlə, 40,9% qulluqçular, 73% isə bilavasitə maddi istehsalatda çalışanlar təşkil edirdi [8,v.138]. Mingəçevir Şəhər Partiya Komitəsinə bəhs olunan dövrdə B.Məmmədov, A.Həsənov, X.Kərimov, Y.Nəbiyev, A.Məmmədov, R.Tanrıverdiyev, R.Ağayev rəhbərlik etmişdilər [2, s.92-93].

Şəhər partiya təşkilatları şəhərin bütün müəssisə və təşkilatlarında siyasi maarifləndirməni ciddi formada nəzarətdə saxlayırdılar. Siyasi tərbiyə işində marksizm-leninizm ideyaları əsasında əməyə və ictimai mülkiyyətə kommunist münasibəti, sovet vətənpərvərliyi, insanların şüurunda keçmişinə, soykökünə, adət-ənənəsinə, tarixinə qarşı bəzi bəzi ideyalarının təbliğ olunmasına xüsusi diqqət yetirilirdi. Bu illərdə şəhər müəssisələrinin bəzilərində xalqımızın adət-ənənəsinə uyğun olmayan komsomol toyları təşkil olunurdu. Əslində mövcud rejimin adət-ənənəsinə özündə təbliğ edən bu toylarda gəlində “qeyri millət”dən olurdu. Xalqın əsirlərlə qoruyub saxladığı özünəməxsusluğunu unutmamaq, ona “sosialist” adət-ənənəsi adı altında milli şüuruna yad ünsürlər aşılamaq sovet ideologiyasının əsas siyasi xətlərindən olmuşdu. Məhz komsomol toyları da bu ideologiyanın təbliğatçı vasitələrindən biri olmuşdu.

Mingəçevir Zəhmətkeş Deputatları Soveti onun daimi komissiyaları, həmçinin İcraiyyə Komitəsinin şöbə və idarələri, tabe təşkilatların fəaliyyəti əsasən seçicilərlə bağlı hərtərəfli tədbirlərin həyata keçirilməsinin yerinə yetirilməsinə yönəldilmişdi. Şəhərin ümumi inkişaf məsələləri ZDS-nin diqqətində saxlanılırdı. Daimi komissiyaların əksəriyyəti müəssisə, təşkilat və təsisatların idarəetmə fəaliyyətində sistemli və effektiv nəzarəti də həyata keçirirdilər. 1975-ci ildə Mingəçevir şəhər İcraiyyə Komitəsi öz fəaliyyəti haqqında mingəçevirlilər qarşısında iki dəfə, şəhər soveti qarşısında bir dəfə hesabat seçki yığıncağı keçirmişdir [9, v.216]. 1975-ci ildə şəhərdə 299 ictimai təşkilat fəaliyyət göstərirdi. Əhalinin maarifləndirilməsi sahəsində müxtəlif kütləvi informasiya vasitələri, xüsusilə şəhər qəzetləri, gündəlik verilişləri olan şəhər radio redaksiyası davamlı təbliğat işləri aparırdılar. Mingəçevirdə nəşr olunan “Əmək Şöhrəti”, “Energetik” “Mingəçevir işıqları” çoxtərəfli qəzetləri öz səhifələrində şəhərin iqtisadi, sosial, siyasi, ictimai həyatını ətraflı işıqlandırırdılar. İnsanların özləri bu KİV-lərlə sıx əlaqə saxlayır, şəhərin ictimai-siyasi, mədəni həyatındakı yeniliklərdən, SSRİ-də və dünyada baş verən siyasi hadisələrlə əlaqəli qəzet səhifələrində maraqlı yazılar çap etdirir, radio verilişlərində canlı çıxışlar edirdilər.

Şəhər Partiya Bürosu, Şəhər Soveti İcraiyyə Komitəsi və Həmkarlar İttifaqı təşkilatlarının iclaslarında şəhər əhalisinin şikayət məktublarına baxılması və vətəndaşların qəbul edilməsi işinin yaxşılaşdırılması məsələləri ilə əlaqədar ardıcıl olaraq müzakirələr aparılırdı və nöqsanların aradan qaldırılması üçün müvafiq tədbirlər həyata keçirilirdi. Yaradılmış operativlik nəticəsində İcraiyyə Komitəsinə daxil olan ərizə və şikayətlərin sayında azalma müşahidə olmuşdu. Belə ki, komitəyə 1970-ci ildə müxtəlif məzmunlu 393 ərizə qəbul olunmuşdusa, bu rəqəm 1971-ci ildə 343-ə enmişdir [7, v.42]. 1978-1979-cu illərdə bu cür məktubların təhlili göstərir ki, Şəhər Partiya Komitəsindən başqa, ittifaq və respublika təşkilatlarına müraciət edən vətəndaşların sayı əvvəlki illərə nisbətən 25% azalmışdı [5, s.2]. 1984-cü ildə Mingəçevir Şəhər Xalq Deputatları Sovetinin 4 sessiya iclası keçirilmişdi. Mingəçevir XDS vətəndaşların qəbulunu, onların müraciətlərinə vaxtında və diqqətlə baxılmasının təşkili məsələlərinə daim diqqət yetirərək, bütövlükdə bu işi qanunvericiliyə uyğun olaraq həyata keçirirdi. Mingəçevir Şəhər Xalq Deputatları İcraiyyə Komitəsinə 1985-ci ildə 1524 müraciət daxil olmuşdu [10, v.15]. Daxil olmuş 661 yazılı müraciətin 126-sı ali instansiyalardan, qəzet, jurnal və mərkəzi orqanlardan göndərilmişdi. Şəhərin mənzil təsərrüfatı, ticarət, mənzillərin uçotu və qeydiyyatı şöbələrində zəhmətkeşlərin ərizə və şikayətlərinə baxılmasında gecikmələr qeydə alınmışdı. 1985-ci ilin 9 mart tarixində keçirilən Mingəçevir XDS-nin sessiyasında istehsalat və məhəlli deputat qrupları yaradılmışdır [4, v.81]. Deputat qrupları əsasən sosial problemlərin həlli, yoldaşlıq məhkəmələri, qadınlar şurası, mədəni-maarif, ticarət, nəqliyyat, kommunal xidmət, mənzil fondunun qorunub saxlanması və digər məsələlərin həllində operativliyə nail olunmasında və şəhərin ümumi həyatında mövcud problemlərin aradan qaldırılmasında fəallıq göstərirdilər. İstehsalat üzrə deputat qrupları əmək kollektivlərinin mənafeyinə aid məsələlər üzrə qərarların yerinə yetirilməsi, zəhmətkeşlərin ictimai-siyasi fəallığının artırılması, dövlət planlarının, sosialist öhdəliklərinin, istehsalatda intizam və mütəşəkkilliyin möhkəmləndirilməsi işlərində xüsusi fəallıq göstərirdilər. Şəhər üzrə Toxuculuq kombinatı, Azərelektrozolyasiya, Şüşə-mahlıc, Azərkabel zavodlarındakı deputat qrupları yuxarıdakı qeyd olunan məsələlər üzrə fəaliyyətlərində xüsusilə fərqlənmişdilər. Azərelektrozolyasiya zavodu partiya təşkilatının iş təcrübəsi və deputat qrupunun fəaliyyəti Şəhər Soveti tərəfindən xüsusilə müsbət qiymətləndirilmişdi. Deputat qrupu zavodda fəaliyyət göstərdiyi altı ay müddətində 48 qəbul keçirilmiş, 70-dən çox məsələ onların iştirakı ilə təmin edilmişdi. Deputat qrupunun digər cəsarətli addımı SSRİ Elektroenergetika sənayesi Nazirliyinə göndərdiyi məktubla bağlı olmuşdu. Məktubda nazirlikdən işçilərin mənzil təminatını ödəmək üçün ayrılan vəsaitin kifayət etmədiyini xüsusilə vurğulanmışdı. Nəticədə müəssisəyə 1986-cı ildə mənzil tikintisi üçün 800 min manat vəsait ayrılmışdı [4, v.85].

1980-ci illərin ortalarında Mingəçevirdə Qadınlar Şurası da öz fəaliyyətini aktivləşdirmişdi. Mingəçevir Şəhər Qadınlar Şurası müəssisə, idarə və təşkilatlarda 75 qadın şurasının fəaliyyətinə nəzarət və rəhbərlik edirdi və öz sıralarına 14 mindən çox qadını cəlb etmişdir. Şuraların işini məqsədyönlü və uğurlu qurmaq üçün 7 bölmə (ideya-tərbiyə işi bölməsi, xalq maarifi və məktəbəqədər tərbiyə müəssisələri bölməsi, səhiyyə, ana və uşaqları mühafizə, bədən tərbiyəsi və idman bölməsi, hüquq bölməsi) fəaliyyət göstərirdi. Qadınlar Şurasına mənzil şəraitinin yaxşılaşdırılması, çoxuşaqlı anaların təhsillərini davam etdirilməsinə köməklik, ailədaxili ixtilaf və müxtəlif məsələlər üzrə müraciətlər olunurdu. Mingəçevir Şəhər Qadınlar Şurası əməkçi qadınların əmək və məişət şəraitinin vəziyyətini öyrənmək məqsədilə bir sıra müəssisələrdə yoxlamalar aparmış, nəzərə çarpan nöqsanların aradan qaldırılması üçün lazımı təkliflər vermişdi [3, s.5]. 1985-ci ildən Şəhər Qadınlar Şurasına rəhbərlik edən

M.Bağirova şəhərin fəal ziyalı qadınlarından biri idi. M.Bağirova uzunmüddət Mingəçevir şəhər 1 sayılı tam orta məktəbin direktoru vəzifəsində işləmişdir.

XX əsrin 80-ci illərinin ortalarından SSRİ sürətlə öz süqutuna doğru hərəkətə başladı. M.S.Qorbaçovun Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin Baş Katibi seçilməsi ilə SSRİ tarixinin mürəkkəb və ziddiyyətli bir dövrü başlandı. M.S.Qorbaçovun ümumilikdə SSRİ-də yaranmış böhranlı vəziyyəti aradan qaldırmaq üçün elan etdiyi yenidənqurma siyasəti mövcud problemləri daha da dərinləşdirdi. Mövcudluğu müddətində özünün beynəlmiləlçi prinsiplərini həmişə bəyan edən Sovet dövləti əməli fəaliyyətində xalqlara qarşı ayrı-seçkiliyi həmişə tətbiq edirdi. H.Əliyev qeyd edirdi ki, azərbaycanlılara, müsəlmanlara ölkədə dördüncü, beşinci təbəqə kimi baxırdılar [1, s.233]. 1988-ci ildən başlayaraq meydana çıxan Qarabağ məsələsinin əks sədaları təkcə Bakıda deyil, respublikamızın bütün şəhər və rayonlarında, təbii ki, Mingəçevirdə də ictimai-siyasi sabitliyin gərginlənməsinə, kütləvi mitinqlərin keçirilməsinə səbəb oldu. Qərbi Azərbaycanın 185 yaşayış məntəqəsindən 250 min nəfərdən çox soydaşlarımızın öz tarixi torpaqlarından qovulması Azərbaycanda xalqın dərin hiddətini doğurdu. Öz tarixi yaşayış yerlərindən didərgin salınmış bu ailələrin bir hissəsinin Mingəçevirə gəlmələri, onların ağır vəziyyəti əhali arasında gərginlikləri bir qədər də artırmışdır. 1988-ci ilin payızında Mingəçevirdə mitinqlər daha mütəmadi keçirilməyə başlandı. Onlar bir qayda olaraq M.Davudova adına Mingəçevir Dövlət Dram Teatrının qarşısındakı meydana təşkil olunurdu. Noyabrın 21-dən etibarən şəhərdə fasiləsiz silsilə mitinqlərin təşkili Mingəçevirdə sözün əsl mənasında geniş xalq hərəkətinin başlanmasından xəbər verirdi. O dövrdə təşkil olunmuş mitinq və yürüşlərə şəhərin bir çox müəssisələrinin əmək kollektivləri qatılmışdı. Mitinqlərdə səslənən şüar və tələblər bunlar idi: Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın qədim torpaqlarıdır, ayrılmaz tərkib hissəsidir; Ermənistan SSR-nin tələbləri əsassızdır; Milli ədavəti qızıqdır, öz cəzalarını almalıdırlar; Torpaqdan pay olmaz; Dağlıq Qarabağdan əlinizi çəkin! Mingəçevirdə ictimai-siyasi gərginliyi artıran, insanları kütləvi mitinqlər keçirməyə məcbur edən səbəblərdən biri də SSRİ-nin əsas KİV-lərinin hadisələrə birtərəfli münasibət göstərmələri, separatçılığa bəraət qazandırmaları idi. 1989-cu ilin payızında Mingəçevirdə Xalq Cəbhəsinin dayaq dəstələrinin meydana gəlməsi şəhərdə xalq hərəkətinin institusional cəhətdən daha mütəşəkkil mərhələyə qədəm basdığından xəbər verirdi.

1990-cı ilin əvvəllərində erməni təcavüzkarlığının günü-gündən artması şəraitində respublikada vəziyyətin sürətlə pisləşməsi, bəzi çevrələrin Azərbaycana qarşı hazırladıqları planların icrasına rəvac vermələri Mingəçevir ictimaiyyətini narahat edən əsas məsələ idi. 1990-cı il 20 yanvar faciəsindən sonra "Azadlıq" adını almış şəhərin mərkəzi meydanı minlərlə insanın qatıldığı izdihamlı mitinqlərə şahidlik edirdi. Respublikanın digər şəhər və rayonlarında olduğu kimi, Bakıya çoxsaylı insan tələfatına səbəb olmuş silahlı qüvvələrin yeridilməsinə etiraz olaraq, Mingəçevir müəssisələri də 40 gün tətillik etdi. Mingəçevirdə keçirilən ümumxalq hərəkətində iştirak edən ictimai xadimlər arasında A.Məmmədov, D.Əliyeva və xalq şairi B.Vahabzadə olmuşdur.

Qeyd olunan məsələlərlə əlaqəli olaraq respublikanın digər bölgələrində olduğu kimi, Mingəçevirdə də ictimai-siyasi həyatın sakit bir axarda davamından söhbət gedə bilməzdi. Çox təəssüflər olsun ki, Sovet İttifaqının süqutundan sonra respublikanın hər yerində olduğu kimi, Mingəçevirin də ictimai və siyasi həyatında durğunluq, süstlük yaranmışdı. Ardıcıl davam edən mitinqlər, xalq həyəcanları şəhərdə gərginliyi daha da artırmışdı. Sənaye müəssisələrinin işləməməsi, tikinti sektorunun fəaliyyətsizliyi, müharibənin yaratdığı ağır sosial vəziyyət şəhərin digər sahələrində olduğu kimi ictimai-siyasi həyatına da öz mənfi təsirini göstərdi.

Ədəbiyyat

1. Azərbaycan tarixi: [VII cildə] / Məsul red. T.Qaffarov. – Bakı: Elm, c.7. – 2008, – 608 s.
2. Bayramoğlu, N. Mingəçevirdə qalan ömür / Bayramoğlu N. – Bakı: Çinar, – 2006. – 140 s.
3. Ələkbərov, Y. Şura sədri (Mingəçevir Şəhər Partiya Komitəsi yanında Qadınlar Şurasının sədri Məhbubə Bağirova ilə söhbət) // Azərbaycan qadını, – 1987. № 3, s. 5.
4. Mingəçevir Şəhər Xalq Deputatları Soveti Deputatlarının istehsalatda və yaşayış massivlərində fəaliyyət göstərən qrupların işi barəsində // Azərbaycan Respublikası Dövlət Arxivinin Mingəçevir filialı, Fond № 72, siyahı №1, iş № 605, vərəq –17.
5. Zəhmətkeş məktublarına qayğı // Mingəçevir işıqları. – 1980, 29 may. – s. 1-3.
6. В дальнейшие повышение идеологической работы укрепление партийных рядов и повышения уровня организационно-партийной работы // Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsi İctimai-Siyasi Sənədlər Arxivi, Fond № 8039, siyahı № 4, iş № 286, vərəq – 16.
7. О состоянии рассмотрения жалоб и заявлений в исполкоме горсовета депутатов трудящихся // Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsi İctimai-Siyasi Sənədlər Arxivi, Fond № 8039, siyahı № 4, iş № 245 vərəq – 3.
8. Партийно-организационная работа // Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsi İctimai-Siyasi Sənədlər Arxivi, Fond № 8039, siyahı №4, iş № 219 vərəq – 6.
9. Решение Седьмой Сессии Мингечаурского городского Совета депутатов трудящихся (XI созыва) от 26 августа 1976 года // Azərbaycan Respublikası Dövlət Arxivi, Fond № 411, siyahı №29, iş № 3308, vərəq – 3.
10. Справка к статистическому о рассмотрении обращений граждан за 1985 в исполком Мингечаурского городского Совета Народных депутатов // Azərbaycan Respublikası Dövlət Arxivinin Mingəçevir filialı, Fond № 72, siyahı №1, iş № 590, vərəq – 2.

**ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ЖИЗНЬ ГОРОДА МИНГЯЧЕВИРА
(1969-1991 ГГ.)**

Мовлаева Вусала Алиджан кызы

Резюме

Основной целью статьи является исследование вопросов, связанных с общественно-политической жизнью города Мингячевир на указанном этапе. В целом проявления идеологических и политических процессов в СССР отразились на жизни города. До сведения статьи доводились основанные на фактах сведения о мероприятиях, проводимых местной партийной организацией, семинарах, темах лекций, показателях деятельности Коммунистической партии в городе.

**PUBLIC POLITICAL LIFE OF MINGACHEVIR CITY
(1969-1991 YEARS)**

Movlayeva Vusala Alijan

Summary

The main purpose of the article is to investigate the issues related to the public and political life of the city of Mingachevir at the mentioned stage. In general, the manifestations of ideological and political processes in the USSR were reflected in the life of the city at a significant stage. Information on events held by the local party organization, seminars, lecture

topics, indicators of the Communist Party in the city were brought to attention in the article on the basis of facts.

*Rəyçi: dosent Aslanov Elgün Məhəmmədali oğlu
03 iyun 2024-cü il tarixli iclasın 10 sayılı protokolu
Daxil olma tarixi 20 iyun 2024-cü il*